

Steenuil- en vleermuizenonderzoek aan de Hapseweg 12 te Wanroij

Bouwbedrijf J.H. van Boxmeer b.v.

Opdrachtgever: Bouwbedrijf J.H. van Boxmeer b.v.
t.a.v. dhr. W. van Boxmeer
Pastoor Clercxstraat 45
5465 RE Zijtaart

Opsteller: Ecologisch adviesbureau Eceau
Datum: Ing. T.J.P. den Otter
31 oktober 2020
Kenmerk: JHB-1A0200611

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de Wet natuurbescherming. Desondanks accepteert Ecologisch adviesbureau Eceau op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke ondernemingen die de opdrachtgever naar aanleiding van onderhavig ecologisch onderzoek uitvoert.

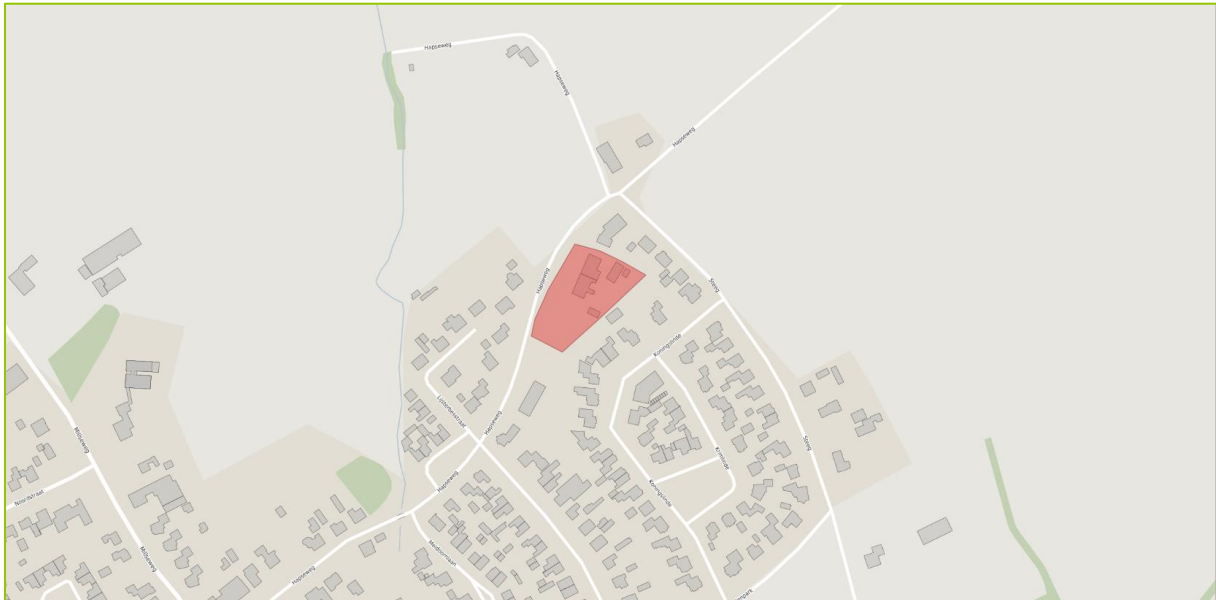
Onderhavige rapportage of delen daarvan mogen niet zonder toestemming van zowel de opdrachtgever en Ecologisch adviesbureau Eceau gebruikt worden door derden of verspreid worden naar derden. Openbaarmaking, kopiëring en elke andere toepassing inbegrepen, het mag enkel gebruikt worden door de ontwikkelaar en de opdrachtgever voor wie het is ontwikkeld.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding en planlocatie	2
2.	Aanleiding, ingreep en doel.....	2
2.1.	Ingreep.....	3
2.2.	Doel en vraagstelling	3
3.	Methode.....	4
3.1.	Locatiebezoeken.....	4
3.2.	Steekproef	6
4.	Bevindingen.....	7
4.1.	Waarnemingen.....	7
4.2.	Functies en effecten	9
4.3.	Overige soorten	9
5.	Samenvatting.....	10
6.	Vervolgstappen.....	11
	Bronnen	12
	Bijlage 1: Verbodsbepalingen	13

1. Inleiding en planlocatie

Aan de noordelijke rand van Wanroij, aan de Hapseweg 12, is de onderzoeklocatie gesitueerd. Het betreft een tweedelig perceel, waarvan de noordoostzijde bestaat uit een leegstaande woning en de zuidwestzijde een begraasde fruitboomgaard. Het voornemen is om de bestaande bebouwing te slopen en het terrein te saneren ten behoeve van nieuwbouw. Zie de bijbehorende ecologische quickscan van BRO "Quickscan flora en fauna 'Hapseweg 12-14' te Wanroij" (van de Schoot, 2019) voor een uitgebreide locatiebeschrijving.

Figuur 1 Schematische weergave van de huidige situatie, de rode arcering weergeeft de planlocatie bij benadering (kaart: openbasiskaart.nl)

2. Aanleiding, ingreep en doel

Bij (grote) ruimtelijke ontwikkelingen waarbij het redelijkerwijs aan te nemen is dat beschermde soorten potentieel voorkomen is men verplicht aan te tonen dat de beoogde ontwikkeling niet in strijd is met de Wet natuurbescherming. Op basis van de uitgevoerde ecologische quickscan kon niet uitgesloten worden dat vaste rust- en/of verblijfslocaties van huismus of vleermuizen aanwezig zijn binnen de grenzen van het plangebied. Dit heeft echter enkel betrekking op de garage op het perceel. Daarnaast zijn er diverse onderzoeken reeds uitgevoerd naar de aanwezigheid van steenuilen. In het kader van verblijfslocaties was er voorheen een broedpaar aanwezig in de schuur op het perceel, deze is echter enkele jaren geleden verwijderd na diverse overleggen met het ODBN. De bebouwing is naderhand afgedicht en derhalve ongeschikt gemaakt voor steenuilen. Uit de quickscan is dan ook naar voren gekomen dat er geen potentiële nestlocaties en in het verlengde daarvan leefgebied van uilen aanwezig zijn. Desondanks is gedurende het onderzoek naar vleermuizen en huismus gelet op de aanwezigheid van steenuilen en is een sporenonderzoek uitgevoerd. Voortvloeiend uit de benodigde aanvullende soortonderzoeken is onderhavige rapportage opgesteld. Het rapport kan voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dienen dat het geadviseerde onderzoek naar huismus, vleermuizen en steenuilenleefgebied is verricht ten behoeve van de Wet natuurbescherming.

2.1. Ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de bebouwing aan de Hapseweg 12 te Wanroij te slopen en het overige terrein te saneren, ten behoeve van nieuwbouw. Er kan worden gesteld dat de volgende werkzaamheden uitgevoerd zullen worden ten behoeve van de ontwikkeling:

- sloopwerkzaamheden
- verwijderen terreininrichting, groen en verharding
- kap van bomen
- bouwrijp maken terrein
- aanleg/verplaatsen nutsfaciliteiten
- realisatie nieuwe bebouwing
- herinrichting, bestrating en overige revitalisatiewerkzaamheden aan het terrein

In het kader van de te verrichten werkzaamheden komen overige zaken en effecten tevens aan de orde, waaronder:

- transport puin, groenafval en bestrating
- transport nieuwe materialen
- plaatsen bouwverlichting
- akoestische, trillings- en optische verstoring van de directe omgeving

2.2. Doel en vraagstelling

Als gevolg van de ingreep worden alle eventueel aanwezige functies voor huismussen, vleermuizen en steenuilen verstoord dan wel vernietigd. Huismussen, vleermuizen en steenuilen die gebruik maken van het leefgebied op of nabij de planlocatie zullen (tijdelijk) negatieve effecten ervaren. In het kader van de beoogde ontwikkeling zullen middels het onderzoek onderstaande vragen beantwoord worden:

- Komen huismussen, vleermuizen en/of steenuilen voor in het ontwikkelgebied en in de directe omgeving?
- Voorziet het ontwikkelgebied in vaste rust- en/of verblijfslocaties van huismussen en/of vleermuizen of andere essentiële functies voor de aanwezige huismussen, vleermuizen en/of steenuilen?
- Leidt de ingreep tot aantasting van de eventueel aanwezige functies en tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

3. Methode

Middels voorliggend huismus-, steenuil- en vleermuizenonderzoek is de potentie en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht. Het onderzoek naar steenuilen en vleermuizen is opgesteld naar de richtlijnen van het Kennisdocument Steenuil 2017 en het vleermuisprotocol 2017. Het onderzoek naar huismussen is opgesteld volgens de methode van de soortinventarisatieprotocollen (NGB, 2017). De soortinventarisatieprotocollen is een document met erkende onderzoeksmethoden naar diverse soorten. De Kennisdocumenten en het vleermuisprotocol zijn soortspecifieke documenten welke opgesteld zijn door diverse ecologische en juridische deskundigen. Onderzoeken die volgens deze documenten uitgevoerd worden, volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures. Afwijkingen van deze documenten zijn toegestaan, mits voldoende ecologisch onderbouwd. Het veldonderzoek is uitgevoerd door 1 onderzoeker in de periode begin juli t/m medio oktober in 2020 en is verdeeld over 6 veldbezoeken.

3.1. Locatiebezoeken

Voor vleermuizen is op grond van geluid en zich geïnventariseerd, waarbij een Magenta Bat 5 heterodyne batdetector in combinatie met koptelefoon is gebruikt. Naast het geluid werd gelet op het gedrag om de determinatie te bevestigen en indien mogelijk de functie van de omgeving direct vast te stellen. Daarnaast kon een opname gemaakt worden met een extern opnameapparaat om eventuele twijfelachtige determinaties later met behulp van naslagwerken en geluidsfragmenten te analyseren. Gedurende het onderzoek is met name gelet op foeragerende en communicerende vleermuizen alsmede op bouncegedrag en in-/uitvliegende dieren.

Ten tijde van de vleermuisbezoeken is tevens de aanwezigheid van steenuil onderzocht. Hierbij is met name gelet op nestindicerend gedrag, zoals: roepende mannetjes bij een potentiële nestopening, bezoek van een potentieel nest of een paar in geschikt broedbiotoop. Daarnaast is gelet op foerageeractiviteit en ander gedrag dat een mogelijke essentiële functie voor de soort aan kan tonen. Om de aan- dan wel afwezigheid met grotere zekerheid te onderzoeken, is de baltsroep op diverse momenten per veldbezoek afgespeeld.

Alle veldbezoeken werden postend en lopend uitgevoerd, zodat het gehele plangebied en delen van de omgeving geïnventariseerd konden worden. Om dit verder te bevorderen werden voorafgaand aan ieder veldbezoek strategische postlocaties bepaald. Bij het bepalen van de postlocatie zijn (indien mogelijk) gegevens uit voorgaande bezoeken meegenomen in de afweging.

Tijdens het veldbezoek ten aanzien van huismusnesten en steenuilsporen is middels het lichten van dakpannen gecontroleerd op de aanwezigheid van huismusnesten. Ten aanzien van steenuilsporen is het gehele terrein gecontroleerd op de aanwezigheid van veren, braakballen, prooi-resten en krijtsporen (uitwerpselen). Daarnaast is gedurende het onderzoek, alsmede rond zonsopkomst bij de vleermuisbezoeken, gelet op activiteit van huismussen in de omgeving. In het kader van de soortinventarisatieprotocol gericht op huismus, zijn de onderste 2 lagen dakpannen gelicht, alsmede andere potentieel geschikte locaties. Voorbeelden van dergelijke plekken onder andere kant- en/of nokpannen.

In tabel 1 zijn de veldbezoeken en weersomstandigheden weergegeven.

Tabel 1 Data, tijden en omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken.

Datum/tijd	Beschrijving	Temp	Wind	Wolken	Neerslag	Zon ↓/↑
22-06-2020 21:30-00:00	Vleermuizen/ Steenuil	19°C	0 Bft.	0/8	Droog	↓ 22:00
12-07-2020 21:30-00:00	Vleermuizen/ Steenuil	18°C	0-1 Bft.	2/8	Droog	↓ 21:52
06-08-2020 04:00-06:30	Vleermuizen/ Steenuil	16°C	0 Bft.	0/8	Droog	↑ 06:08
06-09-2020 19:45-02:00	Vleermuizen/ Steenuil	18°C	1-2 Bft.	5/8	Droog	↓ 20:12
27-09-2020 19:00-02:00	Vleermuizen/ Steenuil	13°C	2-3 Bft.	8/8	Droog	↓ 19:24
06-10-2020	Huismusnesten/ Steenuilsporen	14°C	3-4 Bft.	5/8	Droog	N.v.t.

Het onderzoek ten aanzien van huismusnesten is uitgevoerd conform de richtlijnen van het Soortinventarisatieprotocol van het NGB: uitvoering in de periode half september t/m 1 maart. Daarnaast is het lichten van dakpannen uitgevoerd terwijl er geen sprake was van vorst of zeer slechte weersomstandigheden, waardoor huismussen anders mogelijk gebruik maakten van nesten als schuilgelegenheid. Ondanks dat fysieke controle van de aanwezigheid van nesten voldoende is om de aan- dan wel afwezigheid aan te tonen, zijn de onderzoeken ten behoeve van vleermuizen en steenuil in de avond een half uur voor zonsondergang gestart en in de ochtend een half uur na zonsopkomst afgerond. Waarbij eventuele aanwezigheid van huismussen extra is bekeken.

Voor de veldbezoeken ten aanzien van het vleermuisenonderzoek is het vleermuisprotocol als richtlijn gehanteerd. Het onderzoek is gericht op zowel de zomer-, kraam-, paar- en winterverblijven, met name van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Alle bezoeken voldoen aan de richtlijnen van het vleermuisprotocol, onder andere in het kader van spreiding, weersomstandigheden, tijd en periode van uitvoering.

Voor het steenuilenonderzoek is het soortinventarisatieprotocol van het NGB als richtlijn gehanteerd. Volgens het inventarisatieprotocol worden de volgende methode en werkwijze aangeraden:

- 3 bezoeken in de periode 1 februari t/m 30 april waarbij tussen het eerste en laatste bezoek minimaal 1 maand zit. Daarnaast 1 bezoek waarbij gezocht wordt naar sporen en nestlocaties
- Geschikte weersomstandigheden: geen regen en <4 Bft.
- In de avond vanaf 0,5 uur na zonsondergang tot middernacht óf in de ochtend 1,5 uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst
- Tijdens de uitvoering van de veldbezoeken wordt de baltsroep regelmatig afgespeeld

Ten aanzien van het steenuilenonderzoek zijn deze richtlijnen gehanteerd met uitzondering van de uitvoeringsperiode. Deze periode wordt in het Kennisdocument Steenuil aangemerkt als de optimale onderzoeksperiode. In het Kennisdocument wordt daarnaast benoemd dat steenuilen het gehele jaar geïnventariseerd kunnen worden, aangezien de soort zich altijd binnen een straal van 300 meter rondom de nestlocatie bevindt. Het onderzoek is derhalve niet per definitie gebonden aan de voorgestelde periode van 1 februari t/m 30 april en de 3 veldbezoeken kunnen in principe uitgevoerd worden buiten deze periode. Desondanks zijn 2 extra veldbezoeken uitgevoerd en zijn langere onderzoekstijden gehanteerd om te garanderen dat er voldoende dekking is geweest ten aanzien van het onderzoek naar steenuilen. Het gebruik van de resultaten van het onderzoek zal, ondanks het afwijken van de optimale periode, derhalve leiden tot een betrouwbaar en voldoende dekkend onderzoek.

3.2. Steekproef

Behoudens het huismusonderzoek bestaan het steenuilenonderzoek en vleermuizenonderzoek uit een aantal veldbezoeken verspreid over een periode. Deze veldbezoeken zijn slechts steekproeven van de werkelijke situatie. Derhalve is het mogelijk dat aantallen en functies die gedurende de veldbezoeken niet aangetroffen zijn, wel op een ander tijdstip waarneembaar waren. Echter is de kans hierop zo veel mogelijk beperkt door de opzet van dit onderzoek waarbij de Kennisdocumenten, Soortinventarisatieprotocollen en het vleermuisprotocol als basis dienen. Verwacht mag worden dat de bevindingen van onderhavig onderzoek een deugdelijk en integer beeld geven van de functie van het ontwikkelgebied voor huismussen, steenuilen en vleermuizen.

4. Bevindingen

4.1. Waarnemingen

Huismus

De planlocatie is gelegen binnen aan de dorpsrand van Wanroij, waarvan de directe omgeving gekenmerkt wordt woonwijken in zuidelijke richting en door agrarisch gebied in noordelijke richting. Huismussen zijn sterk geassocieerd met mensen. De nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing. Voor zijn voedsel is de huismus sterk afhankelijk van wat de mens hem al dan niet bewust biedt. Deze voedselbron moet continu aanwezig zijn. Huismussen zijn uitgesproken standvogels, die zich meestal niet meer dan enkele honderden meters van de broedplaats verwijderen. In het broedseizoen blijven ze dichterbij de broedplaats (Kennisdocument Huismus).

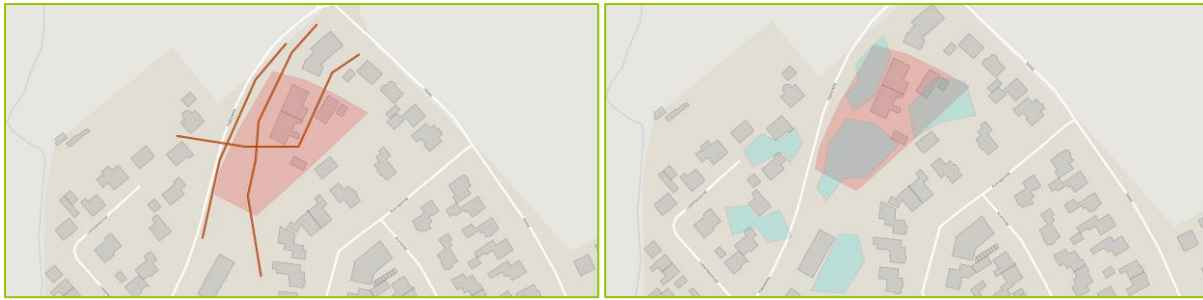
Tijdens 2 van de 5 veldbezoeken ten aanzien van vleermuizen en steenuil zijn slechts enkele huismussen gehoord ten zuiden van het plangebied. Dit betrof kortstondige communicatie roepen. Van nestindicatief gedrag was geen sprake. Tijdens het veldbezoek voor het lichten van de dakpannen zijn geen huismussen waargenomen. Bij het lichten van de dakpannen zijn geen uitwerpselen, nestmateriaal, veren, eischalen of ander sporen aangetroffen die mogelijke aanwezigheid van huismussen aantonen.

Vleermuizen

De planlocatie is gelegen aan de rand van Wanroij, met agrarische structuren en woonwijken in de directe omgeving. De laatvlieger, ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis zijn soorten die veel aangetroffen worden in stedelijke gebieden. Een andere soort die verblijft in bebouwing, maar in mindere mate voorkomt is de gewone grootoorvleermuis.

Tijdens het gehele onderzoek zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger waargenomen. Andere soorten, waaronder de gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn niet aangetroffen. De laatvlieger is eenmaal passerend waargenomen op 22 juni. Het betrof 2 individuen die direct achter elkaar vanuit het oosten doorkruisten en richting het noorden doorvlogen, er is geen gedrag waargenomen dat een verblijfplaats aanduidt. De waargenomen ruige dwergvleermuizen betrof een passerende waarneming vanuit het zuidwesten naar het noordoosten op 6 augustus en volgde de Hapseweg. De 2 andere waarnemingen van ruige dwergvleermuis zijn gedaan op 27 september en betrof foerageeractiviteit in de voortuinen van de woningen aan de westzijde van de Hapseweg, tegenover het plangebied.

De gewone dwergvleermuis is bij alle veldbezoeken meerdere malen waargenomen. Op 22 juni is het hoogste aantal waargenomen, 33 individuen. Het overgrote deel van de waarnemingen betrof passerende vleermuizen, met name vanuit zuidelijke richting het plangebied doorkruisend. Op alle overige dagen, met uitzondering van het ochtendbezoek, is dit gedrag tevens waargenomen en varieerden de aantallen van 12 tot 27 gewone dwergvleermuizen. Daarnaast zijn ten tijde van alle veldbezoeken, vrijwel de gehele avond, foeragerende gewone dwergvleermuizen rondom en tussen de fruitboomgaard waargenomen. Dit betrof veelal 2 tot 4 individuen gelijktijdig. Overige delen waar tevens gefoerageerd werd, maar minder intensief betroffen tuinen aan de westzijde van de Hapseweg, de achtertuin van de zuidelijk gesitueerde woonboerderij en voor en achter de woning binnen het plangebied. Dergelijke foerageeractiviteit vond diffuus en verspreid over de avonden/ochtend plaats. Er zijn geen in- of uitvliegende dieren waargenomen. Daarnaast vertoonden géén van de waargenomen vleermuizen bouncegedrag, zwermgedrag of ander gedrag wat het aannemelijk maakt dat er een verblijfplaats aanwezig is in de bebouwing op de planlocatie. Daarnaast zijn enkel ten tijde van het veldbezoek op 6 september paarroepen gehoord. De individuen vlogen destijds nabij de woningen aan de westzijde van de Hapseweg 27, 29 en 31. Zie figuur 4 voor een weergave van de bevindingen.

Figuur 2 Interpretatie van de waarnemingen van vleermuizen. De rode arcering weergeeft de planlocatie bij benadering, daarnaast weergegeven:

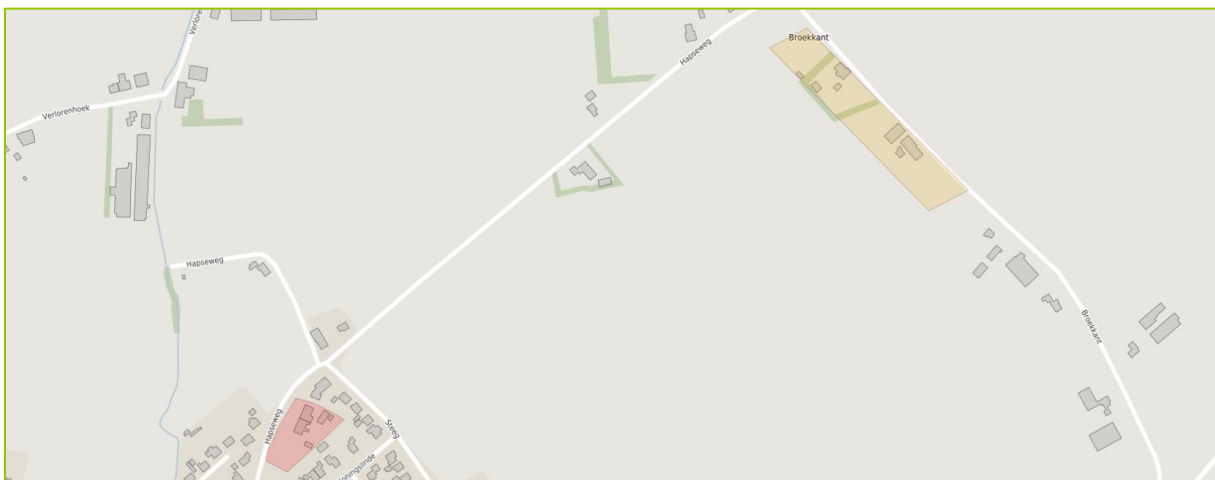
- Rode lijnen: passeer-/vliegroute
- Blauw arcering: foeragegebied

Steenuil

De steenuil is vogel die gebruikelijk leeft op erven van burgerwoningen, bij boerderijen in het agrarische cultuurlandschap en aan dorpsranden. Het ideale leefgebied van de steenuil voorziet het hele jaar in voldoende voedsel, in een geschikte nestplek en in voldoende veiligheid (Kennisdocument Steenuil).

Gedurende de 5 veldbezoeken ten aanzien van steenuilen zijn op 3 van de 5 bezoeken steenuilen gehoord. De roepen waren relatief zacht en met ruime intervallen, en zijn gehoord op 22 juni, 6 augustus en 6 oktober. Alle waarnemingen kwamen uit noordoostelijke richting en vanwege het volume geschat op relatief grote afstand. Vermoedelijk nabij een van de bewoonde percelen aan de Broekkant op circa 700m afstand. Uit andere richtingen, dichtbij het plangebied en binnen het plangebied zijn geen steenuilen gehoord of gezien. Gezien de intervallen waartussen de steenuilroepen gehoord zijn, betreft dit 1 steenuil of 1 steenuilpaar. Bij het afspelen van de baltsroep met een externe speaker (40 watt) is géén reactie uitgelokt. Het is aannemelijk dat steenuilen zich op een te grote afstand bevonden om het geluidsfragment voldoende te kunnen horen.

Naast de veldbezoeken gericht op het waarnemen van individuen is een sporenonderzoek uitgevoerd. Bij de controle op de eventuele aanwezigheid van sporen is gericht gezocht naar voor steenuilen geschikte plaatsen. Dit betreft onder andere rustplaatsen zoals paaltjes, lage bomen en de nokken van bebouwing. Geen van de bebouwing was toegankelijk voor steenuilen, dit is tevens naar voren gekomen uit de quickscan van BRO. Zowel binnen de grenzen van het plangebied en direct belendend daaraan, zijn geen sporen van steenuilen aangetroffen. Krijtsporen, andere uitwerpselen, braakballen, prooiresten en veren zijn niet aangetroffen.

Figuur 3 Interpretatie van de waarnemingen van steenuil. De rode arcering weergeeft de planlocatie bij benadering, daarnaast weergegeven:

- Gele arcering: verwachte locatie van gehoorde steenuil(en)

4.2. Functies en effecten

Huismus

Gelet op de zeer minimale aanwezigheid van huismussen gedurende het gehele onderzoek, alsmede het ontbreken van sporen bij het lichten van de dakpannen, zijn geen nestlocaties of functionele onderdelen van het leefgebied voor huismussen vastgesteld.

Vleermuizen

Op en rondom het plangebied zijn 3 soorten vleermuizen aangetroffen. Dit waren de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. De enkele waarnemingen van laatvlieger en ruige dwergvleermuis betroffen enkel kortstondig passerende individuen. De waargenomen gewone dwergvleermuizen passeerden de locatie of foerageerden op de locatie en in de nabije omgeving. Er is geen gedrag waargenomen dat het aannemelijk maakt dat een zomer-, kraam-, winter- of paarverblijf in de garage (en overige bebouwing) van de planlocatie aanwezig is. Binnen het plangebied en in de omgeving daarvan foerageerden enkele gewone dwergvleermuizen. Gezien de hoeveelheid passerende individuen in combinatie met de inrichting van de omgeving en vliegrichting kan de locatie niet aangemerkt worden als essentieel foerageergebied. Bovendien zal de locatie met de nieuwe inrichting opnieuw voorzien in foerageermogelijkheden. Door de ligging van de locatie binnen de bebouwde kom van Wanroij, resulterend in diverse alternatieve vliegroutes, is tevens geen sprake van essentiële vliegroutes. Bovendien zal de nieuwe situatie geen barrière vormen in het kader van de aanwezige vliegroutes. Er zijn geen essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen aanwezig.

Steenuil

Er zijn geen steenuilen of sporen daarvan nabij het plangebied waargenomen. Waarnemingen van steenuilen betroffen individuen op relatief grote afstand in noordoostelijke richting. Er zijn geen waarnemingen gedaan van steenuilen die de locatie bezochten en/of nestindicatief gedrag vertoonden nabij de bebouwing van het plangebied. Tevens zijn geen sporen aangetroffen die kunnen duiden op recentelijk gebruik van de locatie door de soort.

4.3. Overige soorten

Naast de waargenomen vleermuizen, huismussen en steenuilen zijn tevens enkele algemene vogelsoorten aangetroffen, waaronder: roodborst, spreeuw, merel, gierzwaluw, houtduif, kauw, zwarte kraai, groene specht en witte kwikstaart. Dit betrof overvliegende, foeragerende en zingende dieren. Behoudens van gierzwaluw zijn geen van deze soorten aangemerkt met jaarrond beschermde habitatonderdelen. De gierzwaluw is met name boven het dorp waargenomen, in zuidelijke richting. Geen van de waarnemingen geven er aanleiding toe om aan te nemen dat de locatie potentie heeft voor de soort. Bovendien is uit de quickscan van BRO gebleken dat de locatie ongeschikt is voor de soort. Voor een groot deel van de aangetroffen soorten is het plangebied in zijn geheel ongeschikt als broedlocatie. Er zijn bovendien geen nesten aangetroffen van deze of andere algemene vogelsoorten binnen het plangebied. Het is echter mogelijk dat enkele van deze soorten nesten zich binnen het plangebied vestigen en er gaan broeden binnen het broedseizoen.

5. Samenvatting

Naar aanleiding van de ecologische quickscan van BRO (van de Schoot, 2019) ten aanzien van de beoogde ontwikkeling aan de Hapseweg 12 te Wanroij is een aanvullend huismus-, steenuil- en vleermuizenonderzoek uitgevoerd. Er is geen sprake van aantasting van essentiële gebiedsfuncties of nesten/verblijfplaatsen van huismus, steenuil of vleermuizen. De gunstige staat van instandhouding van zowel de huismus, steenuil als ook de waargenomen vleermuissoorten is niet in het geding.

- Tijdens de 5 veldbezoeken ten aanzien van vleermuizen en steenuilen zijn geen huismussen waargenomen binnen de grenzen van het plangebied
- Mede middels het lichten van dakpannen zijn geen nesten of andere sporen van huismussen aangetroffen
- Voor huismussen zijn geen overige essentiële habitatkenmerken vastgesteld binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden
- De gunstige staat van instandhouding van huismus is als gevolg van de beoogde ontwikkeling niet in het geding
- Tijdens geen van de 5 veldbezoeken ten aanzien van vleermuizen zijn binnen het projectgebied in- of uitvliegende individuen aangetroffen. Daarnaast is geen bouncegedrag, paarroepen of ander gedrag waargenomen dat kan duiden op een mogelijke verblijfplaats binnen het plangebied. De aanwezigheid van zomer-, kraam-, winter- en paarverblijven kan uitgesloten worden
- Op en rondom het projectgebied foerageerden diverse gewone dwergvleermuizen. Gelet op de relatief beperkte foerageerintensiteit in relatie tot de hoeveelheid waargenomen gewone dwergvleermuizen, alsmede het ruime aanbod aan potentieel foerageergebied in de omgeving maakt het plangebied er geen essentieel onderdeel van uit
- Gedurende de veldbezoeken is een vaste vliegroute aangetroffen die het plangebied doorkruist. Gelet op de vele lijnvormige elementen en bebouwing in de directe omgeving zijn de optionele vliegroutes divers en voldoende aanwezig. De aangetroffen vliegroute kan derhalve niet als essentieel aangemerkt worden
- De gunstige staat van instandhouding van de aangetroffen vleermuissoorten is als gevolg van de beoogde ontwikkeling niet in het geding
- Tijdens het onderzoek ten aanzien van steenuil is geen nestindicerend gedrag waargenomen. Middels de 5 veldbezoeken zijn 1 á 2 steenuilen ten noordoosten waargenomen op grote afstand
- Gelet op de afwezigheid van waarnemingen van steenuilen op de locatie of in de directe omgeving daarvan, vormt het plangebied geen onderdeel van het leefgebied van de soort
- De gunstige staat van instandhouding van steenuil is als gevolg van de beoogde ontwikkeling niet in het geding

6. Vervolgstappen

Er zijn geen aanleidingen aangetroffen die het noodzakelijk maken dat er aanvullende stappen genomen moeten worden in het kader van de functionele leefomgeving, nesten en verblijfplaatsen van huismus, steenuil en vleermuizen. Het is voldoende als er tijdens de uitvoering rekening wordt gehouden met passerende en foeragerende vleermuizen. Daarnaast zijn de overige aanbevelingen vanuit de quickscan (van de Schoot, 2019) van toepassing.

Bronnen

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*, versie 1.0. Juli 2017, Utrecht.
- Daanen, L, 2018. Notitie steenuileninventarisatie, Vereniging Vogelwacht de Maasheggen. 22 januari 2018.
- Leeuwis, T, 2017. Steenuilenonderzoek Hapseweg 14 te Wanroij. Econsultancy Rapportnummer 3329.001. 30 januari 2017.
- NGB, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming. Netwerk Groene Bureaus. Versie juli 2017.
- Schoot, M.J.I.C van de, 2019. Quickscan flora en fauna 'Hapseweg 12-14' te Wanroij. BRO, Project 203x01456, 8 juli 2019.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

Websites, geraadpleegd 2020

- bij12.nl
- wetten.overheid.nl
- www.ndff.nl
- www.netwerkgroenebureaus.nl
- www.rvo.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.waarneming.nl

Bijlage 1: Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1.

Waaronder alle in Nederland voorkomende vogels beschermd zijn:

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort

In het kader van de ontheffing is onderstaande van toepassing ten aanzien van de Vogelrichtlijn, artikel 3.3. lid 4: Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing
- b) zij is nodig:
 - 1°) in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid
 - 2°) in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer
 - 3°) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren
 - 4°) ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°) voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°) om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

De verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2.

Waaronder alle in Nederland voorkomende vleermuizen beschermd zijn:

- 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

ook naar Leo Daanen gemaild
10-7-19

**Notitie : Quickscan flora en fauna 'Hapseweg
12-14' te Wanroij**

Datum : 8 juli 2019
Opdrachtgever : Bouwbedrijf J.H. van Boxmeer
Projectnummer : 203x01456
Opgesteld door : ir. M.J.I.C. van de Schoot
Interne controle: : ing. M. Koen

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het kader van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de sloop van een boerderij en realisatie van woningbouw, is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen potentieel aanwezige natuurwaarden die vanuit de Wet natuurbescherming en provinciaal beleid zijn beschermd. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

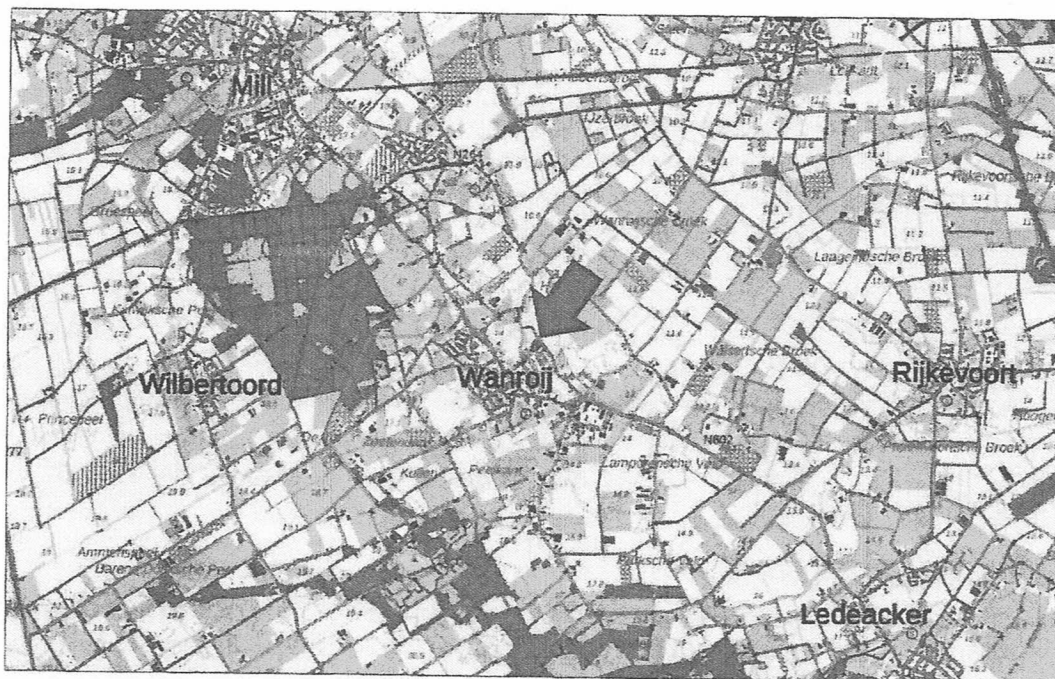
Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 20 maart 2019 tussen 10.00-11.00 uur door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Het was circa 10°C, geheel bewolkt, zonder neerslag, met een zuidwestenwind van 2 Bft. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest/verblijfsmogelijkheden. Daarnaast is aan de hand van verspreidingsatlassen, soortgerichte literatuur, NDFF-gegevens en op basis van 'expert judgement' nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Planbeschrijving

Het plangebied is gelegen in het noordoosten van Wanroij, aan de Hapseweg 12-14. Het is gelegen binnen de bebouwingsconcentratie, aan de rand van het dorp. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Topografische kaart ligging van het plangebied (1:25.000)

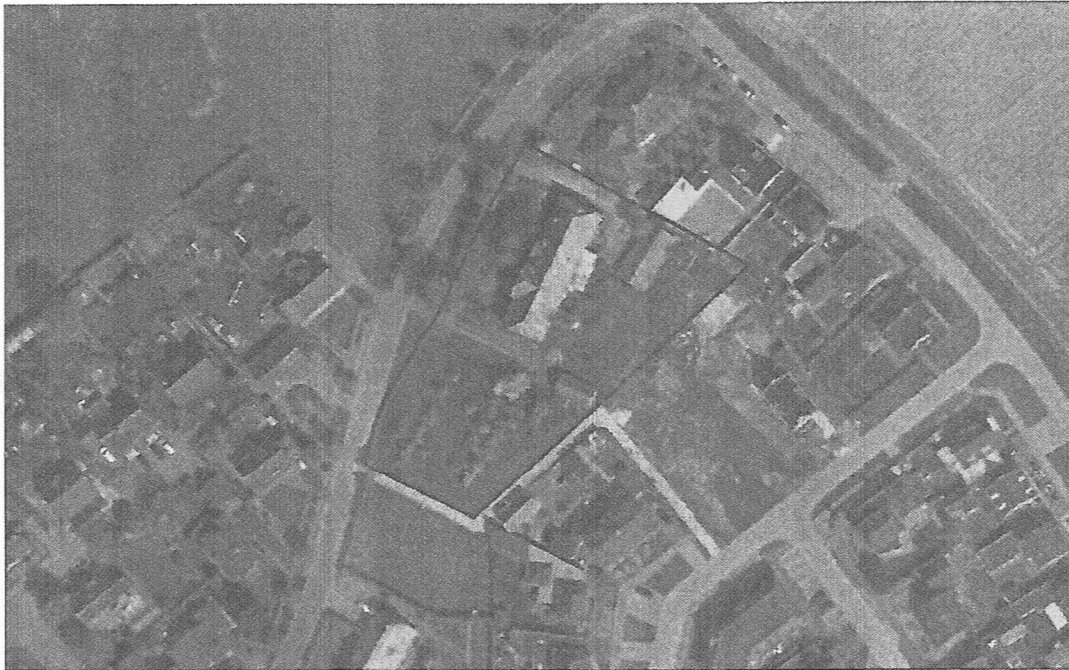
Huidige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit een leegstaande boerderij uit omstreeks 1900 met een schuur, moderne garage, en erfbeplanting. Ten zuiden van het plangebied ligt een kleine fruitboomgaard.

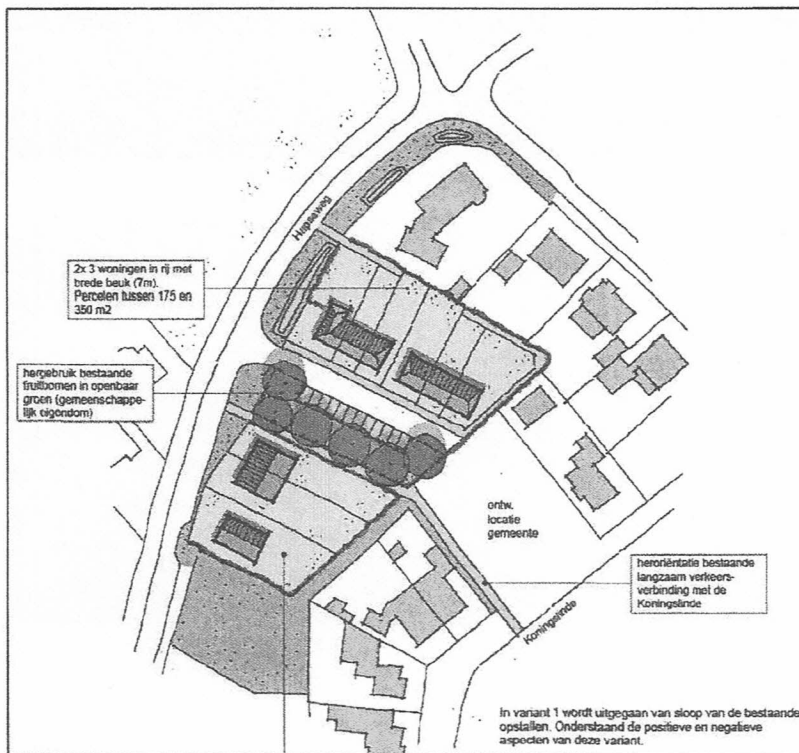
In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 9 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Toekomstige situatie

De boerderij zal worden gesloopt en er wordt nieuwbouw gerealiseerd. Waarschijnlijk worden de fruitbomen hergebruikt in de nieuwe situatie. Figuur 3 geeft een beeld van de toekomstige situatie.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving

Figuur 3. Variant 1 toekomstige situatie plangebied

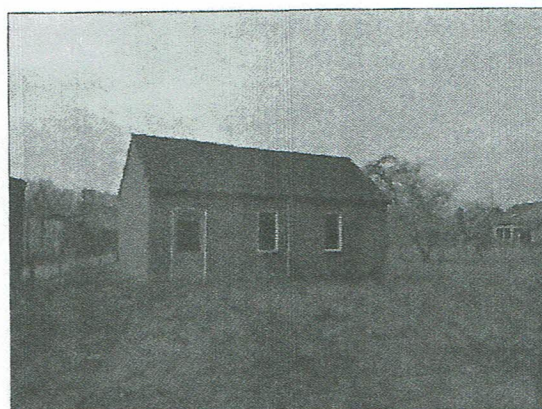
Figuur 4. Voorzijde boerderij

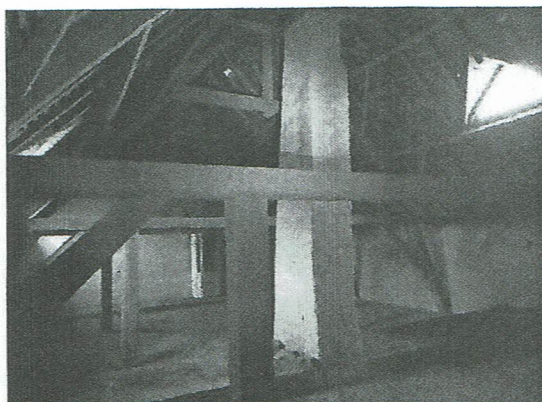
Figuur 5. Boerderij van zuidoosten

Figuur 6. Schuur noordoosten plangebied

Figuur 7. Moderne garage zuidoosten plangebied

Figuur 8. Zolder van de boerderij

Figuur 9. Fruitboomgaard in zuiden plangebied

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

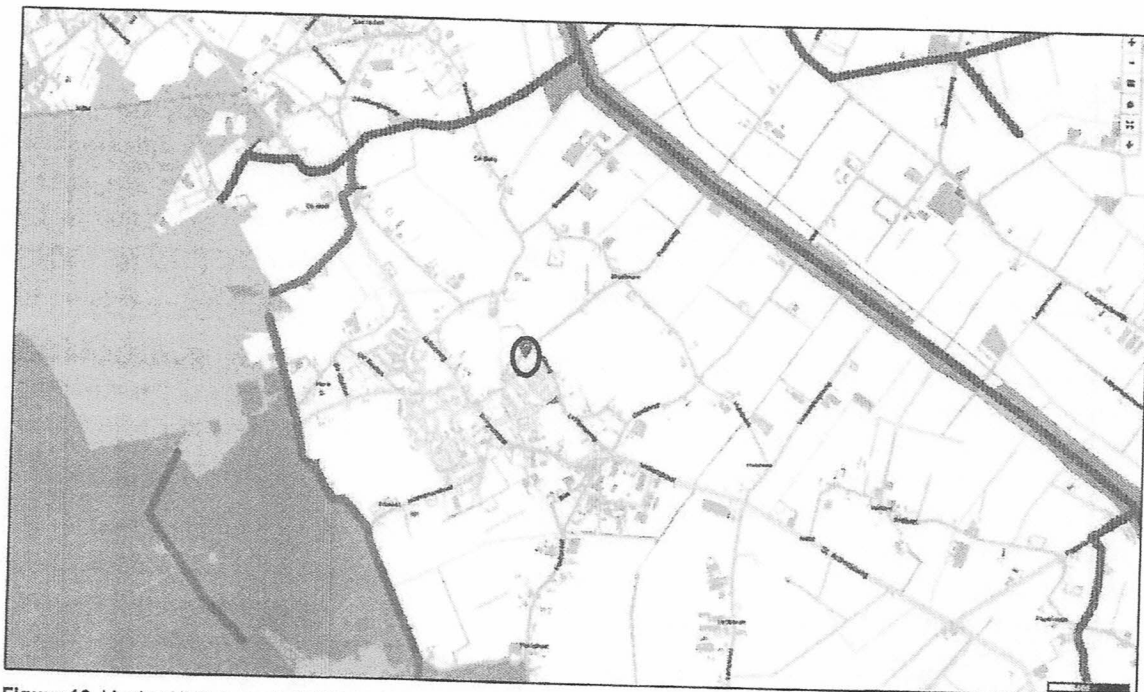
De Wet natuurbescherming heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, "Oeffelter Meent", bevindt zich op circa 9,2 kilometer afstand ten oosten van het projectgebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de afstand tot het plangebied zijn externe effecten als licht en geluid uitgesloten. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied is een toename aan stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied eveneens redelijkerwijs niet aan de orde, waardoor een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied is uitgesloten.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Binnen de provincie Noord-Brabant bestaat het NNN uit het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Ecologische Verbindingszones (EVZ). Daarnaast wordt ook de groenblauwe mantel beleidsmatig beschermd. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingszones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is niet gelegen binnen het NNB (zie figuur 10). Het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNN ligt ongeveer 1,2 kilometer ten westen van het plangebied in de vorm van de Molenheide. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB niet worden aangetast. Vervolgonderzoek in het kader van het NNB wordt dan ook niet noodzakelijk geacht. Daarnaast ligt het plangebied ook niet binnen de groenblauwe mantel.

Figuur 10. Ligging NNB (groen), EVZ (paars) en groenblauwe mantel (blauw) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Aangezien het plangebied zich binnen de bebouwde kom bevindt en er geen (onderdelen van) houtopstanden aanwezig zijn is toetsing aan het onderdeel houtopstanden conform de Wet natuurbescherming bij dit plan niet aan de orde.

Toetsing soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 3.1 Wet natuurbescherming)
- Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wet natuurbescherming)
- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wet natuurbescherming)

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Vogels (artikel 3.1 Wnb)	Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)	Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

De Wet natuurbescherming regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan aanpassen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de zogenoemde verbodsregels. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wnb) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Zo zijn, in tegenstelling tot een aantal andere provincies, de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) binnen de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet veront-rusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Vogels

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

De moderne garage biedt geschikte nestlocaties aan huismus, hier is ook nestmateriaal aangetroffen. Aan de overzijde van de weg, bij nr. 29, is veel activiteit van de huismus waargenomen. Voor gierzwaluw is de garage te laag. Met betrekking tot steenuil heeft voorheen in de noordoostelijke schuur een nest-

kast van de steenuil gehangen. Deze is in samenwerking met de uilenwerkgroep en de gemeente verwijderd, nadat er twee alternatieve verblijfplaatsen in de bomen circa 150 meter ten westen van het plangebied zijn geplaatst. Hierna is het schuurtje geheel afgesloten met onder andere purschuim. Deze is niet meer geschikt als nestlocatie voor de steenuil. Daarnaast blijkt uit een rapport van Leo Daanen, van de Vereniging Vogelwacht de Maasheggen (d.d. 22 januari 2018) dat de alternatieve nestkasten die in de omgeving zijn opgehangen in gebruik zijn geweest door spreeuwen, en dat een van de kasten een verkeerde locatie heeft, waardoor er ook geen nestlocaties van de steenuil in de omgeving te verwachten zijn. In de grote boerderij zijn in de noordelijke zolder twee oude braakballen aangetroffen. Hier is een ingang door een kapot raam. Er zijn echter geen verse sporen van aanwezigheid aangetroffen, waardoor kan worden aangenomen dat de steenuil niet van deze locatie gebruik maakt. In de overige zolders zijn veel sporen van vogels aangetroffen in de vorm van uitwerpselen en skeletten. Hier betreft het waarschijnlijk soorten als holenduif en merel. In de opgaande beplanting binnen en rond het plangebied bevinden zich geen jaarrond beschermde nesten van vogels als buizerd, sperwer en ransuil. Wel kunnen hier mogelijk "algemene" soorten als merel, roodborst, heggenmus, vink, ringmus, winterkoning, en houtduif tot broeden komen.

Toetsing

Bij sloop van de gebouwen bestaat de kans dat er één of meerdere nesten van de huismus verloren gaan. Nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd. Middels een vervolgonderzoek dient duidelijk te worden of zich onder de daken van de gebouwen nesten van de huismus bevinden. Op basis van het vervolgonderzoek wordt bepaald of er bij uitvoering van de sloop sprake is van overtreding, en of het treffen van maatregelen en een ontheffingsprocedure aan de orde is alvorens er mag worden gesloopt.

Bij het de werkzaamheden kunnen ook nesten verloren gaan die niet jaarrond zijn beschermd. Voor de betreffende vogelsoorten geldt dat, indien het verwijderen van het opgaand groen en de sloop van de gebouwen buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er redelijkerwijs geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij twijfel over de aan/afwezigheid van een vervroegd of verlaat broedgeval (bijvoorbeeld van een houtduif) dient een controle hieromtrent zekerheid te bieden. De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdiervereniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, bosvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

De garage bevat geschikte doorgangen naar rust- en verblijfplaatsen voor een vleermuisensoort, zoals open stootvoegen, kierende dakranden en andere openingen welke leiden naar ruimtes onder het dak en in de spouw. In de schuur en de boerderij zijn geen geschikte invliegopeningen of kieren aanwezig.

Op de zolder zijn daarnaast geen sporen waargenomen van vleermuizen. Er is geen sprake van potentieel (essentieel) foerageergebied en/of vliegroutes, gezien het ontbreken van aspecten als grote hoeveelheden opgaand groen, oppervlaktewater en lijnvormige landschapselementen.

Toetsing

Bij sloop van de garage bestaat de kans dat er één of meerdere verblijfplaatsen van een vleermuissoort verloren gaan. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Middels een vervolgonderzoek dient duidelijk te worden of zich in de te slopen garage verblijfplaatsen van een vleermuissoort bevinden. Op basis van het vervolgonderzoek wordt bepaald of er bij uitvoering van de sloop sprake is van overtreding, en of het treffen van maatregelen en een ontheffingsprocedure aan de orde is alvorens er mag worden gesloopt.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt redelijk geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. In de boerderij zijn knaagsporen, uitwerpselen en kadavers aangetroffen van de bruine rat. Daarnaast kunnen soorten als konijn, vos, egel, rosse woelmuis en huisspitsmuis in het plangebied worden waargenomen. Door de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied in de vorm van tuinen in de omgeving betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstandig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werkgebied.

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten das, eekhoorn, bever, steenmarter, wezel en bunzing voor. Gezien de ligging aan de rand van het dorp en de beperkte omvang, in combinatie met het ontbreken van sporen of aanwijzingen voor een verblijfplaats, betreft het waarschijnlijk geen essentieel habitat voor wezel en bunzing. Daarnaast wordt voor deze soorten geen vervolgonderzoek noodzakelijk geacht, aangezien het plangebied kleiner dan 1 hectare betreft en de werkzaamheden geen leefgebied in potentie doorsneden wordt (Bouwens, 2017). Ook sporen van steenmarter zijn niet aangetroffen, waardoor aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied redelijkerwijs is uitgesloten. Binnen het plangebied zijn tevens geen nesten of sporen van de eekhoorn aangetroffen dan wel burchten, loop- of eetsporen, latrines of wissels die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van het plangebied door de das. Voor bever is geen geschikt habitat aanwezig. De aanwezigheid van andere strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn op basis van de verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat eveneens redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing

Met de ontwikkeling binnen het plangebied gaan geen verblijfplaatsen van niet-vrijgestelde soorten verloren. Ook gaat er geen (essentieel) leefgebied van een grondgebonden zoogdiersoort verloren.

Inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties van soorten en overtreding van de Wnb is niet aan de orde. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis. De waarnemingen hebben betrekking op de natuurgebieden in de buurt, zoals de Molenheidse Bossen. Het plangebied zelf en de directe omgeving biedt geen geschikt habitat voor deze soorten. Het voorkomen ervan binnen het plangebied is daarmee dan ook uitgesloten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde heikikker, rugstreeppad, alpenwatersalamander, vinpootsalamander en kamsalamander bekend. Het plangebied en de directe omgeving bevatten echter geen oppervlaktewater, waardoor de aanwezigheid van de meeste van deze soorten binnen het plangebied redelijkerwijs is uitgesloten, met uitzondering van een incidenteel individu van een algemene (vrijgestelde) soort van een potentiële vijver uit de omliggende tuinen.

Toetsing

De voorgenomen plannen zullen geen afname van geschikt essentieel habitat van een amfibieënsoort veroorzaken, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van populaties en overtreding van de Wnb is dan ook uitgesloten. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor eventueel passerende individuen.

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten

In de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van grote vos, kommavlinder en beekrombout. Al deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun habitat, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Daarbij biedt het plangebied geen geschikt (voortplantings)habitat voor deze soortgroepen. Aantasting van (deel)populaties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hiervoor geen geschikt habitat aanwezig.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn beschermde soorten bekend als kruipend moeras-scherm, glad biggenkruid, knollathyrus en drijvende waterweegbree. Deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun standplaatsen. Gezien het aanwezige biotoop binnen het plangebied is de aanwezigheid van dergelijk beschermde vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

Conclusie

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan alleen in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten, in acht te worden genomen:

- Met betrekking tot de sloop zijn overtredingen ten aanzien van het verstoren/vernietigen van nestlocaties van huismus en verblijfplaatsen van een vleermuissoort in de garage op basis van de quickscan niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek gedurende het juiste seizoen dient hieromtrent uitsluitend te geven;
- Ten aanzien van broedvogels dient, om overtreding op voorhand redelijkerwijs te voorkomen, het verwijderen van nestgelegenheid buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of een controle moet de aanwezigheid van een broedgeval kunnen uitsluiten;
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Op basis van onderhavige quickscan wordt vervolgonderzoek naar effecten op beschermde gebieden (Natura 2000/NNB) niet noodzakelijk geacht. Evenmin is er sprake van een noodzaak tot het indienen van een ontheffingsaanvraag ten aanzien van houtopstanden dan wel een vergunningsaanvraag in het kader van gebiedsbescherming.

Vervolgtraject en advies

De sloop van de bebouwing binnen het plangebied kan negatieve gevolgen hebben voor vleermuizen en/of huismus, wat een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming betreft. Daarom zal middels soortgericht vervolgonderzoek eerst inzichtelijk moeten worden of in de huidige situatie nest- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de betreffende soort(groep)en. Een vervolgonderzoek naar vleermuizen loopt van half mei tot en met eind september. Een onderzoek naar de huismus begint al eerder en loopt van april tot half mei.

Bij de daadwerkelijke aanwezigheid van een of meerdere huismusnesten zal door het treffen van maatregelen; zoals het aanbieden van tijdelijke nestkasten, werken buiten de gevoelige periode en het geschikt maken van de nieuwe situatie, de functionaliteit van de nesten behouden moeten blijven en schade aan individuen moeten worden voorkomen. Bij de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van een vleermuizensoort is één van de onderdelen van de noodzakelijke maatregelen het tijdig aanbieden van temporele alternatieve verblijfsmogelijkheden (bijvoorbeeld vleermuiskasten). Afhankelijk van de aanwezige verblijfsfunctie(s), dienen meerdere geschikte alternatieve verblijfsmogelijkheden te worden aangeboden die de te verstoren/vernietigen verblijfplaatsen (tijdelijk) kunnen opvangen. Daarbij geldt conform de Wet natuurbescherming voor de vervanging van verblijfplaatsen, afhankelijk van de aangetroffen verblijfsfunctie, een gewenningsperiode van minimaal 3 à 6 maanden waarin vleermuizen actief zijn, alvorens met de sloopwerkzaamheden ter plaatse van de verblijfplaats mag worden gestart. De wintermaanden mogen hierbij dus niet worden meegerekend. Bij de aanwezigheid van een kraamverblijf dienen alternatieve kraamverblijven zelfs minimaal een volledig kraamseizoen (mei – juli) aanwezig te zijn geweest tegelijkertijd met de huidige verblijfplaats. Dit kan tot gevolg hebben dat bij het aantreffen van een verblijfplaats pas in het seizoen na het verlenen van de ontheffing voor het verstoren ervan kan worden gesloopt. Voor een initiatiefnemer is dat vaak een extra jaar tijdverlies. Indien de projectplanning van essentieel belang is, adviseert BRO om vooraf aan het vleermuizenonderzoek al alternatieve verblijfplaatsen te plaatsen, conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de te verwachten soorten en verblijfsfuncties. Hiermee kan eventuele vertraging van de planning worden beperkt.

Daarnaast dient voor het verwijderen van de huidige nest- en verblijfplaats een ontheffing te worden aangevraagd bij de betreffende provincie of omgevingsdienst, in dit geval de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN). Een ontheffingsaanvraag dient te worden onderbouwd met een activiteitenplan waar juridische en ecologische aspecten als de specifieke maatregelen en werkzaamheden, de gunstige staat van instandhouding, het wettelijk belang, een alternatievenafweging en de planning in zijn opgenomen. Na het verkrijgen van de ontheffing kunnen de werkzaamheden ter plaatse van de aangetroffen verblijfplaats worden uitgevoerd, mits aan alle voorwaarden uit de ontheffing wordt voldaan en de gevoelige periodes worden ontzien. De ODBN neemt normaliter binnen 13 weken een besluit over de aanvraag. Indien nodig kan dit termijn met 7 weken worden verlengd.

Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 2. Overzicht (potentiele) aanwezigheid beschermde soorten/gebieden en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Potentieel aanwezig	Sprake van overtreding	Vervolgtraject / maatregelen	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Te voorkomen	Plangebied buiten broedseizoen bouwrijp maken of controle vooraf	Globale broedseizoen loopt van maart tot half augustus
	Jaarrond beschermd	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar gebruik van garage door huismus	Bij aanwezigheid is voor de sloop een ontheffing nodig
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar gebruik van garage door vleermuizen	Bij aanwezigheid is voor de sloop een ontheffing nodig
	Voerageerhabitat	Minimaal	Nee	-	-
	Vliegroutes	Minimaal	Nee	-	-
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Te voorkomen	Zorgplicht afdoende	Heeft betrekking op een soort als de egel
Reptielen		Nee	Nee	-	-
Amfibieën		Nee	Te voorkomen	Zorgplicht afdoende	Heeft betrekking op een soort als de gewone pad
Vissen		Nee	Nee	-	-
Ongewervelden		Nee	Nee	-	-
Vaatplanten		Nee	Nee	-	-

Gebiedsbescherming	Afstand tot gebied	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Bijzonderheden / opmerkingen
Natura 2000	ca. 9,2 km	Nee	-	Geen externe versturende factoren
Natuurnetwerk Nederland	ca. 1,2 km	Nee	-	Wezenlijke ecologische waarde en kenmerken blijven gelijk
Houtopstanden	-	Nee	-	Niet van toepassing

Geraadpleegde bronnen

Algemene Literatuur

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Algemene websites

- Bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- Eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- Floron.nl (soortgegevens planten)
- Ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- Sovon.nl (soortgegevens vogels)
- Synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- Verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- Vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01> (wettekst Wet natuurbescherming)
- Zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Bronnen Noord-Brabant

- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot Soortbescherming. Provincie Noord-Brabant
- Brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
- Dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)
- Kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank (grenzen beschermde gebieden)